

**Otázky na štátnice v magisterskom stupni štúdia
(platné v novej akreditácii od akademického roka 2016/17 – po prvýkrát v termíne
štátnic máj/jún 2017)**

Program moSL (odbor)

Predmety:

1. Slovenská lingvistika
2. Slovenská literatúra
3. Lingvistická metodológia a literárna veda

Slovenská literatúra

1. Slovenská literárna moderna. Poetika poézie a prózy Ivana Kraska
2. Expresionistické tendencie v slovenskej próze v období rokov 1918 – 1945 (charakteristika expresionizmu ako umeleckej a literárnej avantgardy, typológia a vývin slovenského expresionizmu, autori a diela)
3. Poetika a vývin poézie Jána Smreka, Emila B. Lukáča, Ladislava Novomeského a Valentína Beniaka (s ťažiskom do roku 1948)
4. Poetika a vývin prózy Mila Urbana a Jozefa Cígera Hronského
5. Naturizmus v slovenskej próze. Tvorba Margity Figuli, Dobroslava Chrobáka a Františka Švantnera
6. Poézia katolíckej moderny. Poetika a vývin poézie Pavla Gašparoviča Hlbinu, Rudolfa Dilonga a Janka Silana
7. Nadrealizmus v slovenskej poézii. Poetika a vývin poézie Rudolfa Fabryho a Vladimíra Reisela (do roku 1948)
8. Ivan Stodola a Július Barč-Ivan (dve tendencie slovenskej medzivojnovovej drámy)
9. Socialistický realizmus (zrod, pojem, kulminácia, recidíva, autori a diela)
10. Poetika a vývin prózy Dominika Tatarku a Alfonza Bednára
11. Trnavská skupina/konkretisti a ďalší významní básnici, ktorí vstúpili do literatúry v 60. rokoch
12. Poetika a vývin poézie Vojtecha Mihálika, Milana Rúfusa a Miroslava Válka
13. Dramatická tvorba Petra Karvaša a Ivana Bukovčana
14. Šesťdesiate roky v slovenskej literatúre (spoločenská a kultúrna situácia, tendencie v literatúre, nastupujúci autori a poetika ich tvorby v tomto období)

15. Poetika a vývin prózy Vincenta Šikulu, Rudolfa Slobodu a Jána Johanidesa
16. Poetika a vývin prózy Pavla Vilikovského a Dušana Mitanu
17. Sedemdesiate a osemdesiate roky v slovenskej literatúre (spoločenská a kultúrna situácia, tendencie v literatúre, nastupujúci autori a poetika ich tvorby v tomto období)
18. Zmeny v literatúre po roku 1989 (v literárnych textoch i v literárnom živote). Pluralita poetík v poézii a v próze od 90. rokov do súčasnosti, postmoderna a iné literárne tendencie, nastupujúci autori
19. Neomodernistické, historizujúce a autobiografické tendencie v literatúre po roku 1989 (Balla, Rankov, Kopcsay a iní)
20. Postmodernistické tendencie v literatúre po roku 1989 (Pišťanek, Taragel, Otčenáš, Vadas, Macsovszky, Habaj a iní)
21. Podoby ženského písania v súčasnej literatúre (Kompaníková, Žuchová, Dobrákovová, Kepplová, Juráňová, Beňová a iné)
22. Dramatická tvorba Karola Horáka a Viliama Klimáčka

Literárna veda (časť predmetu Lingvistická metodológia a literárna veda)

1. Pozitivismus ako obrat k literárnovednej metóde, portrét ako žáner biografickej metódy, úloha životopisu v ňom, uznávanie intelektu a odmietanie mimorozumových síl (Saint-Beuve).
2. Esej na pomedzí vedy a umenia, aktuálnosť témy, vzťah k odbornému štýlu, subjektívnosť, funkcia podnecovať čitateľa, nepresnosť citácií, úsilie o štýl (na príkladoch esejí Alexandra Matušku a Štefana Krčméryho).
3. Ruská „formálna škola“, jej prínos v oblastiach teórie literatúry a historickej poetiky, inštitúcie, predstavitelia a pojmy (na príkladoch štúdií Viktora Šklovského a Borisa Ejchenbauma).
4. Psychoanalýza a literatúra, východiská Sigmunda Freuda, paralela detskej hry a básnickej tvorby, oidipovský komplex a teória psychického aparátu (Ja, Ono, Nadja).
5. Psychoanalytická fenomenológia, chápanie hmoty Gastonom Bachelardom, jeho uchopenie obraznosti cez prírodné archetypy básnickej imaginácie a kultúrne komplexy.
6. Český štrukturalizmus, Pražský lingvistický krúžok, orientácia výskumov Jana Mukařovského, básnické pomenovanie a estetická funkcia jazyka, pojem štruktúry.
7. Postštrukturalizmus a semiológia, Michel Foucault a jeho skúmanie vzťahu medzi jazykom a mocou, Umberto Eco a posun od štrukturalizmu ku konceptu „otvoreného diela“.

8. Postmoderná koncepcia literatúry, čitateľsky orientovaná teória Jonathana Cullera, jeho uchopenie naratívu v literatúre i v živote, Wolfgang Welsch a jeho pojem „anestetiky“.

9. Štrukturalizmus v slovenskej literárnej vede, jeho interdisciplinárne pozadie, Spolok pre vedeckú syntézu, Bratislavský lingvistický krúžok, ďalší vývin a rehabilitácie štrukturalistických metód.

10. Teória literárnej komunikácie (nitrianska škola), teoretická činnosť Kabinetu literárnej komunikácie v Nitre, výrazová estetika a textovo-štylistická teória literárneho diela, rozvinutie interpretácie literárneho textu.

Literatúra

1. Saint-Beuve: *Literárne eseje a portréty*. Ed. Anton Vantuch. Prel. A. Vantuch a L. Franek. Tatran, Bratislava 1983 (Kapitoly A. Vantuch: Saint-Beuve kritik a človek; Zdravie klasicizmu a choroba romantizmu; Balzacov nedostatok miery; Balzacovo zaniehanie a nadšenie; Kvety zla pána Charla Baudelaira; O biografickej kritike.)

2. Alexander Matuška: *Za a proti*. Vybrané spisy, zv. 1. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1975. (Kapitoly Hra na fujaru a pokrok; Ján Smrek; F. Švantner: Malka.)
Alexander Matuška: *Človek v slove*. Bratislava, Slovenský spisovateľ, 1967 (Kapitola Dominik Tatarka päťdesiatročný, je aj v časopise Slovenské pohľady, roč. 79, 1963, č. 3, s. 94 – 102.)

Štefan Krčméry: *Stopäťdesiat rokov slovenskej literatúry*. Matica slovenská, Bratislava 1943. (Kapitoly: Ján Smrek; Emil Boleslav Lukáč.)

José Luis Gómez-Martínez: *Teória eseje*. Prel. P. Šišmišová. Archa, Bratislava 1996. (Kapitoly: Pokus o definíciu eseje; Aktuálnosť rozoberanej témy; Esej nechce byť vyčerpávajúca; Esej a odborník; Nepresnosť citácií; Subjektívnosť eseje, esej ako vyznanie; Dialogický charakter eseje; Esej ako forma myslenia; Úsilie o štýl v eseji.)

3. *Teória literatúry. Výber z „formálnej metódy“*. 2. upravené vydanie. Ed. M. Bakoš. Nakladateľstvo Pravda, Bratislava 1971. Kapitoly: Viktor Šklovskij: Umenie ako postup; Boris Ejchenbaum: Ako je urobený Gogoľov plášť.)

Andrea Bokníková: *Kapitoly z metodológie literárnej vedy (formalisti a posun od ich metódy k psychológii umenia)*. Stimul, Bratislava 2013 (Kapitola: Sympatizanti a spolupútnici formalistov.) URL: http://stella.uniba.sk/texty/AB_lit_ved.pdf

4. Sigmund Freud: *Umenie a psychoanalýza*. Prel. M. Krankus a J. Seewaldová. Slovenský spisovateľ, Bratislava 2000. (Kapitoly: Básnik a fantázia, Dostojevskij a otcovražda.)
Sigmund Freud: *O človeku a kultúre*. Odeon, Praha 1990. (Kapitola: Jiří Stromšík: Proč právě Freud?)

5. Gaston Bachelard: *Voda a sny. Esej o obraznosti hmoty*. Přel. J. Hamzová. Mladá fronta, Praha 1997 (Kapitoly: Obraznosť a hmota; Charonův komplex. Ofeliin komplex; Jiří Pechar: Procházky krajinou imaginace.)

6. Jan Mukařovský: *Studie z estetiky*. Odeon, Praha 1966. (Kapitola: Dvě studie o básnickém pojmenování.)

Jan Mukařovský: *Kapitoly z české poetiky. Díl I.: Obecné věci básnictví*. Odeon, Praha 1948. (Kapitola: Mezi poesíí a výtvarnictvím.)

Peter Michalovič – Pavol Minár: *Úvod do štrukturalizmu a postštrukturalizmu*. Iris, Bratislava 1997 (Kapitola: Pražský lingvistický krúžok.)

7. Michel Foucault: *Myšlení vnějšku*. Hermann & synové, Praha 1996. Přel. K. Thein; P. Soukup. (Kapitoly: O jiných prostorech; Život lidí zlopověstných.)

Umberto Eco: *Poznámky k Menu Ruže*. Přel. A. Ferenčíková. Svetová knižnica Sme, Bratislava, s. 547 – 555.

8. Jonathan Culler: *Krátký úvod do literární teorie*. Přel. J. Bareš. Host, Brno 2002. (Kapitoly: Narativ; Jiří Hrabal: Doslov – poznámka k dílu J. Cullera.)

Wolfgang Iser: *Estetické myslenie*. Přel. L. Kiczko. Archa, Bratislava 1997. (Kapitoly: Predslov; Estetika a anestetika. Nastolenie otázky; I. Fenomenologicko-súčasná časť: Aktuálne formy dialektiky estetiky a anestetiky.)

9. *Od iniciatívy k tradícii. Štrukturalizmus v slovenskej literárnej vede od 30. rokov po súčasnosť*. Eds. Fedor Matejov, Peter Zajac. Host, Brno 2005. (Kapitoly: Štrukturalizmus v slovenskej literárnej vede; Viktor Kochol: O básnickom obraze; Eugen Pauliny: Štruktúra Timravinej poviedky Nemilí; Oskár Čepan: Kapitoly z teórie súčasnej literatúry: IV. (Štvrtá); V. (Piata); Charakteristiky, ktoré napísal F. Matejov: V. Kochol; E. Pauliny; O. Čepan, s. 373 – 375, 377 – 378.)

10. František Miko: *Od epiky k lyrike*. Tatran, Bratislava 1973. (Kapitoly: Epická zložka v lyrike; Záver Švantnerovej novely Malka.)

Od iniciatívy k tradícii. Štrukturalizmus v slovenskej literárnej vede od 30. rokov po súčasnosť. Eds. F. Matejov, P. Zajac. Host, Brno 2005. (Kapitola: Štrukturalizmus v slovenskej literárnej vede, najmä s. 15 a 19.)

Odporúčaná literatúra:

Milan Zeman a kol.: *Průvodce po světové literární teorii*. Panorama, Praha 1988.

Albín Bagin: *Literárne etudy*. Smena, Bratislava 1979. (Kapitola: Vývin eseje v slovenskej literatúre.)

Myšlienka a tvar. Slovenská literárna esej. Bratislava, Tatran 1981 (Kapitola: R. Chmel: O slovenskej eseji).

José Ortega y Gasset: *Dehumanizácia umenia*. Přel. P. Šišmišová. Archa, Bratislava 1994.

Viktor M. Žirmunskij: *Poetika a poezie*. Přel. J. Honzík. Praha, Odeon 1980 (Verš a hudba; O poezii klasické a romantické, Dva směry v současné lyrice.)

Boris Tomaševskij: *Teorie literatury*. Přel. R. a K. Štindlovi. Lidové nakladatelství, Praha 1971 (Kapitola Hrdina.)

Lev S. Vygotskij: „Anatómia“ a „fyziológia“ poviedky. Přel. J. Klaučo. V časopise Slovenské pohľady, roč. 83, 1967, č. 9, je aj v knihe: *Psychologie umění*. Přel. L. Zdražil. Odeon, Praha 1981.

Adam Bžoch: *Psychoanalýza na periférii. (K dejinám psychoanalýzy na Slovensku)*. Kalligram, Bratislava 2007.

Eva Syřišťová: *Imaginární svět*. Mladá fronta, Praha 1974.

Gaston Bachelard: *Poetika priestoru*. Přel. M. Bartko. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1990

Felix Vodička: *Struktura vývoje. Studie literárněhistorické*. Druhé, rozšírené vydanie. Dauphin, Praha 1998.

Bohumil Fořt: *Literární postava. Vývoj a aspekty naratologických zkoumání*. Ústav pro českou literaturu AV ČR, Praha 2008.

- Irena Vaňková: *Mlčení a řeč v komunikaci, jazyku, kultuře*. ISV nakladatelství, Praha 1996.
- Maurice Merleau-Ponty: *Svět vnímání*. Přel. K. Gajdošová. Oikoyomenh, Praha 2008. (aj v e-verzii)
- Roman Jakobson: *Lingvistická poetika*. Prel. D. Slobodník. Tatran, Bratislava 1991. (Kapitola: R. Jakobson – C. Lévi Straus: Baudelairove Mačky.)
- Michail M. Bachtin: *François Rabelais a lidová kultura středověku a renesance*. Přel. J. Kolář. Odeon, Praha 1975 (Kapitola: Groteskni obraz těla u Rabelaise a jeho východiska.)
- Roland Barthes: *Rozkoš z textu*. Prel. A. Blahová (Šikulová). Slovenský spisovateľ, Bratislava 1994. (Kapitola: Prednáška.)
- Umberto Eco: *Teorie sémiotiky*. Prel. M. Sedláček. Argo, Praha 2009.
- Jurij M. Lotman: *Štruktúra umeleckého textu*. Prel. M. Hamada. Tatran, Bratislava 1990.
- Terence Hawkes: *Strukturalismus a sémiotika*. Prel. O. Trávníčková. Host, Brno 1999.
- Miroslav Marcelli: *Michel Foucault alebo Stať sa iným*. Kalligram, Bratislava 2005.
- Miroslav Petříček: *Úvod do současné filosofie*. Herrmann&synové, Praha 1999. (Kapitoly: 8., 11.) (aj v e-verzii)
- Nora Krausová: *Význam tvaru tvar významu*. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1984. (Kapitola: Próza nových modelov.)
- Pavol Winczer: *Súvislosti v čase a priestore*. Veda, Vydavateľstvo SAV, Bratislava 2000. (Kapitola: Princíp hravosti v avantgardnej poézii, hravosť v poetizme.)
- Viliam Turčány: *Rým v slovenskej poézii*. Veda, Vyd. SAV, Bratislava 1975 (Kapitoly: Rým v období Hviezdoslava a Krasku; Rým v poetizme.)
- František Miko: *Estetika výrazu*. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava 1969. (Kapitoly: Teória kontrastu a estetickéj miery; Pastiersky a roľnícky archetyp v slovesnej štruktúre.)
- Od iniciatívy k tradícii. Štrukturalizmus v slovenskej literárnej vede od 30. rokov po súčasnosť*. Eds. F. Matejov, P. Zajac. Host, Brno 2005. (Kapitoly: Sedem interpretácií básne Jána Stachu Obrad s plameňom; Charakteristika, ktorú napísal F. Matejov: Sedem interpretácií..., s. 380 – 381; Lubomír Plesník: František Miko a príbeh „nitrianskej školy“; Tomáš Horváth: Kruh, mesiac, zrkadlo, hymen.)

Program moSL/k (odbor konverzný)

Predmety:

1. Slovenská lingvistika
2. Slovenská literatúra
3. Didaktika slovenského jazyka a literatúry

Slovenská literatúra

1. Slovenská literárna moderna. Poetika poézie a prózy Ivana Kraska
2. Expresionistické tendencie v slovenskej próze v období rokov 1918 – 1945 (charakteristika expresionizmu ako umeleckej a literárnej avantgardy, typológia a vývin slovenského expresionizmu, autori a diela)
3. Poetika a vývin poézie Jána Smreka, Emila B. Lukáča, Ladislava Novomeského a Valentína Beniaka (s ťažiskom do roku 1948)

4. Poetika a vývin prózy Mila Urbana a Jozefa Cígera Hronského
5. Naturizmus v slovenskej próze. Tvorba Margity Figuli, Dobroslava Chrobáka a Františka Švantnera
6. Poézia katolíckej moderny. Poetika a vývin poézie Pavla Gašparoviča Hlbinu, Rudolfa Dilonga a Janka Silana
7. Nadrealizmus v slovenskej poézii. Poetika a vývin poézie Rudolfa Fabryho a Vladimíra Reiselu (do roku 1948)
8. Ivan Stodola a Július Barč-Ivan (dve tendencie slovenskej medzivojnovovej drámy)
9. Socialistický realizmus (zrod, pojem, kulminácia, recidíva, autori a diela)
10. Poetika a vývin prózy Dominika Tatarku a Alfonza Bednára
11. Trnavská skupina/konkretisti a ďalší významní básnici, ktorí vstúpili do literatúry v 60. rokoch
12. Poetika a vývin poézie Vojtecha Mihálika, Milana Rúfusa a Miroslava Válka
13. Dramatická tvorba Petra Karvaša a Ivana Bukovčana
14. Šesťdesiate roky v slovenskej literatúre (spoločenská a kultúrna situácia, tendencie v literatúre, nastupujúci autori a poetika ich tvorby v tomto období)
15. Poetika a vývin prózy Vincenta Šikulu, Rudolfa Slobodu a Jána Johanidesa
16. Poetika a vývin prózy Pavla Vilikovského a Dušana Mitanu
17. Sedemdesiate a osemdesiate roky v slovenskej literatúre (spoločenská a kultúrna situácia, tendencie v literatúre, nastupujúci autori a poetika ich tvorby v tomto období)
- 18.** Zmeny v literatúre po roku 1989 (v literárnych textoch i v literárnom živote). Pluralita poetík v poézii a v próze od 90. rokov do súčasnosti, postmoderna a iné literárne tendencie, nastupujúci autori
19. Neomodernistické, historizujúce a autobiografické tendencie v literatúre po roku 1989 (Balla, Rankov, Kopcsay a iní)
20. Postmodernistické tendencie v literatúre po roku 1989 (Pišťanek, Taragel, Otčenáš, Vadas, Macsovszky, Habaj a iní)
21. Podoby ženského písania v súčasnej literatúre (Kompaníková, Žuchová, Dobrakovová, Kepplová, Juráňová, Beňová a iné)
22. Dramatická tvorba Karola Horáka a Viliama Klimáčka

Didaktika slovenskej literatúry (časť predmetu Didaktika slovenského jazyka a literatúry)

1. Didaktika literatúry a jej miesto v systéme pedagogických vied a literárnej vedy (charakteristika didaktiky literatúry ako interdisciplinárnej a aplikovanej vednej disciplíny, dve úrovne fungovania didaktiky literatúry), učiteľova spôsobilosť pre vyučovanie literatúry (literárno-odborná, všeobecno-pedagogická a literárno-didaktická).
2. Didaktická štruktúra vyučovania literatúry (rozvíjanie literárnych schopností, získavanie literárnych vedomostí, prehľbovanie literárnej kultúry, dosahovanie širších výchovných cieľov); vyučovacie metódy na hodinách literatúry (všeobecná charakteristika) a ich rozdelenie, metódy klasifikácie a hodnotenia.
3. Modely osnovania literatúry v stredoškolskej praxi a ich charakteristika (chronologické osnovanie, žánrové a žánrovo-tematické osnovanie, zmiešané modely; charakteristika aktuálnych modelov osnovania literárneho učiva na strednej škole).
4. Charakteristika aktuálneho štátneho vzdelávacieho programu z literárnej výchovy pre stredné školy (analýza koncepcie platného štátneho vzdelávacieho programu, obsahový a výkonový vzdelávací štandard, školské vzdelávacie programy).
5. Charakteristika aktuálnych učebníc literatúry a literárnych čítaniek pre stredné školy a ich využitie vo pri vyučovaní literatúry (funkcie učebníc a literárnych čítaniek, didaktické zásady uplatňované pri tvorbe učebníc a čítaniek, štruktúra učebníc a čítaniek).
6. Čítanie a interpretácie literárneho textu v školskej praxi a problematika tzv. povinného čítania (umelecký text ako východisko literárneho vzdelávania, podoby školskej interpretácie literárneho textu, interpretácia textu s ohľadom na literárnokritický a literárnohistorický aspekt diela, špecifiká interpretácie básnického, prozaického a dramatického textu, štruktúra textov tzv. povinného čítania a ich výber).
7. Metodika práce s prozaickým literárnym textom, teoretické východiská a aplikácia na texte zo slovenskej prózy podľa vlastného výberu.
8. Metodika práce s básnickým textom, teoretické východiská a aplikácia na texte zo slovenskej poézie podľa vlastného výberu.
9. Metodika práce s inými druhmi čítankových textov (dramatický text, umelecko-náučný text) a aplikácia na konkrétny text zo slovenskej alebo svetovej drámy (alebo literatúry faktu).
10. Audiovizuálne pomôcky a ich využívanie pri vyučovaní literatúry, formy mimoškolského literárneho vzdelávania (literárna exkurzia, návšteva divadelného predstavenia, literárny krúžok ako spôsob rozvoja záujmu žiakov o literatúru), využívanie knižníc a moderných informačných technológií v školskej praxi, vzťah literárneho vzdelávania a iných foriem umenia (výtvarné umenie, architektúra, film).

Program muSL (učiteľstvo)

Predmety:

1. Slovenský jazyk a didaktika slovenského jazyka
2. Slovenská literatúra a didaktika slovenskej literatúry

2a) časť Slovenská literatúra

1. Slovenská literárna moderna. Poetika poézie a prózy Ivana Kraska
2. Expresionistické tendencie v slovenskej próze v období rokov 1918 – 1945 (charakteristika expresionizmu ako umeleckej a literárnej avantgardy, typológia a vývin slovenského expresionizmu, autori a diela)
3. Poetika a vývin poézie Jána Smreka, Emila B. Lukáča, Ladislava Novomeského a Valentína Beniaka (s ťažiskom do roku 1948)
4. Poetika a vývin prózy Mila Urbana a Jozefa Cígera Hronského
5. Naturizmus v slovenskej próze. Tvorba Margity Figuli, Dobroslava Chrobáka a Františka Švantnera
6. Poézia katolíckej moderny. Poetika a vývin poézie Pavla Gašparoviča Hlbinu, Rudolfa Dilonga a Janka Silana
7. Nadrealizmus v slovenskej poézii. Poetika a vývin poézie Rudolfa Fabryho a Vladimíra Reisela (do roku 1948)
8. Ivan Stodola a Július Barč-Ivan (dve tendencie slovenskej medzivojnovnej drámy)
9. Socialistický realizmus (zrod, pojem, kulminácia, recidíva, autori a diela)
10. Poetika a vývin prózy Dominika Tatarku a Alfonza Bednára
11. Trnavská skupina/konkretisti a ďalší významní básnici, ktorí vstúpili do literatúry v 60. rokoch
12. Poetika a vývin poézie Vojtecha Mihálika, Milana Rúfusa a Miroslava Válka
13. Dramatická tvorba Petra Karvaša a Ivana Bukovčana
14. Šesťdesiate roky v slovenskej literatúre (spoločenská a kultúrna situácia, tendencie v literatúre, nastupujúci autori a poetika ich tvorby v tomto období)
15. Poetika a vývin prózy Vincenta Šikulu, Rudolfa Slobodu a Jána Johanidesa
16. Poetika a vývin prózy Pavla Vilikovského a Dušana Mitanu
17. Sedemdesiate a osemdesiate roky v slovenskej literatúre (spoločenská a kultúrna situácia, tendencie v literatúre, nastupujúci autori a poetika ich tvorby v tomto období)

18. Zmeny v literatúre po roku 1989 (v literárnych textoch i v literárnom živote). Pluralita poetík v poézii a v próze od 90. rokov do súčasnosti, postmoderna a iné literárne tendencie, nastupujúci autori
19. Neomodernistické, historizujúce a autobiografické tendencie v literatúre po roku 1989 (Balla, Rankov, Kopcsay a iní)
20. Postmodernistické tendencie v literatúre po roku 1989 (Pišťanek, Taragel, Otčenáš, Vadas, Macsovszky, Habaj a iní)
21. Podoby ženského písania v súčasnej literatúre (Kompaníková, Žuchová, Dobrakovová, Kepplová, Juráňová, Beňová a iné)
22. Dramatická tvorba Karola Horáka a Viliama Klimáčka

2b) časť didaktika

Študent pripraví modelovú vyučovaciu hodinu zameranú na problematiku v otázke z dejín slovenskej literatúry

Program mpSK (prekladateľstvo a tlmočníctvo)

Predmety:

1. Slovenský jazyk a kultúra
2. Slovenská literatúra a preklad

Slovenská literatúra a preklad

2a) časť Slovenská literatúra

1. Slovenská literárna moderna. Poetika poézie a prózy Ivana Kraska
2. Expresionistické tendencie v slovenskej próze v období rokov 1918 – 1945 (charakteristika expresionizmu ako umeleckej a literárnej avantgardy, typológia a vývin slovenského expresionizmu, autori a diela)
3. Poetika a vývin poézie Jána Smreka, Emila B. Lukáča, Ladislava Novomeského a Valentína Beniaka (s ťažiskom do roku 1948)
4. Poetika a vývin prózy Mila Urbana a Jozefa Cígera Hronského
5. Naturizmus v slovenskej próze. Tvorba Margity Figuli, Dobroslava Chrobáka a Františka Švantnera
6. Poézia katolíckej moderny. Poetika a vývin poézie Pavla Gašparoviča Hlbinu, Rudolfa Dilonga a Janka Silana

7. Nadrealizmus v slovenskej poézii. Poetika a vývin poézie Rudolfa Fabryho a Vladimíra Reiséla (do roku 1948)
8. Ivan Stodola a Július Barč-Ivan (dve tendencie slovenskej medzivojnovovej drámy)
9. Socialistický realizmus (zrod, pojem, kulminácia, recidíva, autori a diela)
10. Poetika a vývin prózy Dominika Tatarku a Alfonza Bednára
11. Trnavská skupina/konkretisti a ďalší významní básnici, ktorí vstúpili do literatúry v 60. rokoch
12. Poetika a vývin poézie Vojtecha Mihálika, Milana Rúfusa a Miroslava Válka
13. Dramatická tvorba Petra Karvaša a Ivana Bukovčana
14. Šesťdesiate roky v slovenskej literatúre (spoločenská a kultúrna situácia, tendencie v literatúre, nastupujúci autori a poetika ich tvorby v tomto období)
15. Poetika a vývin prózy Vincenta Šikulu, Rudolfa Slobodu a Jána Johanidesa
16. Poetika a vývin prózy Pavla Vilikovského a Dušana Mitanu
17. Sedemdesiate a osemdesiate roky v slovenskej literatúre (spoločenská a kultúrna situácia, tendencie v literatúre, nastupujúci autori a poetika ich tvorby v tomto období)
- 18.** Zmeny v literatúre po roku 1989 (v literárnych textoch i v literárnom živote). Pluralita poetík v poézii a v próze od 90. rokov do súčasnosti, postmoderna a iné literárne tendencie, nastupujúci autori
19. Neomodernistické, historizujúce a autobiografické tendencie v literatúre po roku 1989 (Balla, Rankov, Kopcsay a iní)
20. Postmodernistické tendencie v literatúre po roku 1989 (Pišťanek, Taragel, Otčenáš, Vadas, Macsovszky, Habaj a iní)
21. Podoby ženského písania v súčasnej literatúre (Kompaníková, Žuchová, Dobrakovová, Kepplová, Juráňová, Beňová a iné)
22. Dramatická tvorba Karola Horáka a Viliama Klimáčka

2b) časť **preklad**

1. Slovenský literárny preklad v kontexte slovenskej literatúry a kultúry v rokoch 1900 – 1918
2. Slovenský literárny preklad v kontexte slovenskej literatúry a kultúry v rokoch 1918 – 1948 (1918 – 1939, 1939 – 1945, 1945 – 1948)
3. Slovenský literárny preklad v kontexte slovenskej literatúry a kultúry v rokoch 1949 – 1989 (päťdesiate roky, šesťdesiate roky, sedemdesiate a osemdesiate roky)

4. Slovenský literárny preklad v kontexte slovenskej literatúry a kultúry v deväťdesiatych rokoch 20. storočia a na začiatku 21. storočia
5. Vývin a typológia slovenského povojnového básnického prekladu

Základná literatúra k problematike slovenského literárneho prekladu:

BEDNÁROVÁ, Katarína: *Kontexty slovenského umeleckého prekladu 20. storočia*. In: *Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry. 20. storočie. A – K*. Autori: kolektív. Zostavili Oľga Kovačičová, Mária Kusá. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV, VEDA, vydavateľstvo SAV, Bratislava 2015, s. 15 – 73.

ZAMBOR, Ján: *K typológii slovenského povojnového básnického prekladu*. In: *Preklad ako umenie*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2000, s. 205 – 217.

Z ďalšej **odporúčanej literatúry** k problematike slovenského literárneho prekladu:

ANDRIČÍK, Marián: *Preklad pod lunou*. Levoča: Modrý Peter, 2013.

KUSÁ, Mária: *Preklad ako súčasť dejín kultúrneho priestoru*. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV, 2005.

VALCEROVÁ, Anna: *V labyrinte vzťahov*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2000.

VILIKOVSKÝ, Ján: *Shakespeare u nás*. Bratislava: Slovart, Divadelný ústav, 2014.

ZAMBOR, Ján: *Preklad ako umenie*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2000.